

ÚZEMNÍ PLÁN

VINAŘE

část B - odůvodnění

Akce: ÚZEMNÍ PLÁN VINAŘE

Část: B. ODŮVODNĚNÍ

Pořizovatel: Úřad územního plánování Čáslav

Projektant: Ing. arch. Jiří Vít
Atelier CON.TEC
28. pluku 28, 100 00 Praha 10
tel.: 272 733 861
e-mail: arch.jirivit@seznam.cz

Datum: srpen 2011

B. OBSAH ODŮVODNĚNÍ ÚZEMNÍHO PLÁNU

Textová část:

- B1.** Vyhodnocení koordinace využívání území z hlediska širších vztahů v území, včetně souladu s územně plánovací dokumentací vydanou krajem,
- B2.** Údaje o splnění zadání, v případě zpracování konceptu též údaje o splnění pokynů pro zpracování návrhu,
- B3.** Komplexní zdůvodnění přijatého řešení, včetně vyhodnocení předpokládaných důsledků tohoto řešení, zejména ve vztahu k rozboru udržitelného rozvoje území,
- B4.** Informace o výsledcích vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území spolu s informací, zda a jak bylo respektováno stanovisko k vyhodnocení vlivů na životní prostředí, popřípadě zdůvodnění, proč toto stanovisko nebo jeho část nebylo respektováno,
- B5.** Vyhodnocení předpokládaných důsledků navrhovaného řešení na zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa.

Grafická část:

- B1** Koordinační výkres
- B2** Výkres širších vztahů, dokumentující vazby na území sousedních obcí
- B3** Výkres záborů zemědělského půdního fondu

B1. VYHODNOCENÍ KOORDINACE VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ Z HLEDISKA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ V ÚZEMÍ, VČETNĚ SOULADU S ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACÍ VYDANOU KRAJEM

Širší vztahy a vazby

Vinaře leží ve Středočeském kraji, v jihovýchodní části okresu Kutná Hora. Zájmové území leží v severovýchodní části okresu Kutná Hora v členitější partii, zvlhčené opukovým hřbetem podél okraje úvalu Doubravy. Katastrální území obce má soustředěný tvar s malou částí území vybíhající na sever, na které leží místní část obce Vinice. Na severní straně hraničí Vinaře s obcemi Bílé Podolí a Starkoče, na západě s Vrdu, na jihozápadě se Žleby a na jihovýchodě sousedí s obcemi, které jsou již součástí okresu Chrudim - Ronovem nad Doubravou, Bousovem a Lipovcem. Území spravuje obecní úřad. Adresa: Vinaře 44, 28601, Čáslav. Z hlediska ochrany přírodního prostředí nespadá území obce do žádné z oblastí chráněných podle zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

V ÚP obce nedojde ke změně v zařazení obce do stávající struktury osídlení.

Vláda ČR schválila usnesením č.561 ze dne 17.5.2006 politiku územního rozvoje České republiky, která stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, vymezuje rozvojové oblasti a osy, vymezuje oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, vymezuje plochy a koridory dopravní a technické infrastruktury mezinárodního a republikového významu a stanovuje ve vymezených oblastech kritéria a podmínky pro rozhodování.

Území Vinařů se žádný z uvedených případů bezprostředně netýká.

Předložený územní plán není v rozporu s územně plánovací dokumentací, kterou vydal kraj, tedy s ÚP VÚC Střední Polabí, Zásady územního rozvoje ještě nejsou schváleny.

B2. ÚDAJE O SPLNĚNÍ ZADÁNÍ

Zadání územního plánu bylo v návrhu splněno.

B3. KOMPLEXNÍ ZDŮVODNĚNÍ PŘIJATÉHO ŘEŠENÍ, VČETNĚ VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH DŮSLEDKŮ TOHOTO ŘEŠENÍ, ZEJMÉNA VE VZTAHU K ROZBORU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Obec Vinaře má rezidenční, rekreační a zemědělský charakter. Tyto dominantní funkce jsou podporovány i v návrhu. Všechny nově navržené zastavitelné plochy jsou určeny pro bydlení (bydlení venkovské). Nadmístními funkcemi i nadále zůstane obec závislá na vyjížďce, na druhou stranou umožňují regulativy i v rámci ploch pro bydlení určitý rozvoj základní veřejné infrastruktury (občanského vybavení), a tedy určitou míru samostatnosti v plnění základních potřeb. Rozvojové plochy pro bydlení mají trojí charakter: a) jde o plochy dosud volné a víceméně obklopené již zastavěným územím, začlenění takových „proluk“ je tedy přirozené; b) plochy navazující na zastavěné území obce a rozvíjející je dále do krajiny (ale tak, aby nevznikaly enklávy zastavěných pozemků v krajině. Zastavěné území obce tak zůstane kompaktní. Návrh ploch důsledně vychází z požadavků obce.

V dalších odstavcích jsou ve zhuťené podobě zrekapitulována základní fakta z předchozích etap územního plánu, která byla vzata v úvahu při návrhu, tak jak je předkládán.

3.a Charakteristika obce a řešeného území

Území spravuje obecní úřad. Adresa: Vinaře 44, 28601, Čáslav. Řešeným územím je správní území obce Vinaře (IČZÚJ 534544). Obcí s rozšířenou pravomocí je pro Vinaře Čáslav, pověřený Obecní úřad Čáslav. Obec se rozkládá na jediném katastrálním území (kód KÚ 78220). Obec se skládá ze 2 částí a dvou základních sídelních jednotek Vinaře (kód 18220) a Vinice (kód 18221) na území o celkové rozloze 513 hektarů. V obci podle výsledků cenzu 2001 trvale žilo 215 obyvatel. Znamená to hustotu osídlení 45 obyvatel na km².

K 17.4.2006 bylo v obci k trvalému pobytu (nebo jakémukoliv platnému pobytu cizince, azylanta) přihlášeno 247 obyvatel. Celkově v obci Vinaře tvoří téměř 90 % rozlohy zemědělská půda (462 ha), z čehož orná půda představuje výraznou většinu 414 ha. Obec Vinaře má tedy díky nadprůměrnému podílu zemědělské půdy výrazně zemědělský charakter.

3.b Historický vývoj a památky v území

První listinná zmínka o obci **Vinaře** se objevila roku 1192 na listinách krále Václava, kdy „dal Jan, syn Zbislavův, půl vesnice Vinaře německým rytířům s ustanovením, aby po smrti jeho manželky i druhá polovice jmenovanému řádu připadla“. A tak se po roce 1242 dostala celá obec Pruským křižovníkům. Roku 1252 založil Jan z Polné komendu Německých Křižáků a ves byla přiřazena v roce 1272 ke „Špitálu v Drobovicích“. Zde je již poznamenáno, že velmistr řádu určil pro drobovicový chudobinec a špitál příjmy ze vsi „Venere“ – Vinaře, polovici vína a pšenice z tamní úrody. O obec přišel řád po roce 1420. Ves připadla dědičně rodu Trčků. Vilém Trčka posléze prodal v roce 1555 Vinaře s Vlačicemi Václavovi Chotouchovskému z Nebovid. Takto byly drženy až do roku 1579. Později, až do roku 1850 připadaly ke Žlebům, majitelům rodu Auersperků. Svobodnou obcí se staly v roce 1850.

O osadě **Vinice** mnoho záznamů není. Tato osada vznikla teprve v roce 1784 z podnětu knížete Jana Adama z Auersperka, na místě kdysi dávné zaniklé osady – snad jen dvorce – s názvem Drbohlavy. V roce 1800 tu byla postavena cihelna, která dosti často střídala majitele a po necelém století, před rokem 1900 zaniká.

3.c Památkově chráněné objekty

Na katastrálním území obce Vinaře není v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek zapsána žádná památka. Řada stávajících domů má však charakteristické rysy lokální venkovské architektury, na kterou by měl být brán při rekonstrukcích objektů i při nové výstavbě v obci zřetel. Na katastru obce se též nachází několik drobných objektů, božích muk a sošek svatých, které nejsou na seznamu nemovitých kulturních památek, jsou částečně zdevastovány, ale jsou již činěny pokusy o jejich obnovení. Za zmínku stojí též zajímavá zvonička v horní části Vinice. Na západě řešeného území byly objeveny archeologické zbytky dosud neurčeného prehistorického osídlení. Na jihozápadě území existoval až do 30-leté války dvorec „Rozhránov“. Objevuje se, byť jen sporadicky, v různých historických pramenech.

3.d Historická a současná urbanistická struktura obce

Obec bude dále rozvíjena jako harmonická obec s kultivovanou zástavbou převážně venkovského typu. Charakter bude i v budoucnosti zajištěn regulativy rozvoje, především limity hmotového řešení a architektury přípustných nových objektů a objektů rekonstruovaných. Bude zajištěna a dále posilována existence kvalitního životního prostředí a krajiny. Prostorové uspořádání obce Vinaře je vyjádřeno vzájemnými vztahy a vazbami území a ploch zastavěných (urbanizovaných) a určených k zastavění na straně jedné a území a ploch nezastavěných (neurbanizovaných) na straně druhé. Plošný rozvoj všech částí obce bude možný na dosud volných plochách tvořících buď enklávy do současně zastavěného území, nebo na plochách bezprostředně s takovýmito plochami souvisejícími. Ve volné krajině nebudou na katastru obce vytvářena nová sídla nebo samoty.

Urbanistická struktura obce **Vinaře** je založená na historicky podmíněném uskupení zemědělských usedlostí kolem přirozeného centra- návsi – mající, jako u většiny takovýchto zemědělských sídelních struktur původně převážně praktickou příčinu. Sem se sbíhaly zemědělské cesty, spojující obec s okolím a lokální úvozy mezi polnostmi. Brzy se potvrdil i společenský význam návsi, na kterou byly soustředovány významnější obecní budovy, hostinec, škola a kam byla nasměrována většina štítů obytných částí statků. Na okrajích obce docházelo od konce 19. století k doplňování zde umístěných stodol a zahrad, k postupné výstavbě drobnějších obytných budov pro ty, kteří se živili řemeslem, prací na polích větších statků, svých vlastních políček, nebo již tehdy za prací dojížděli do okolí. tato

výstavba na obvodu, která trvala až do 30. let 19. století, se nejvíce projevila a vymezila noví místní komunikace na severovýchodě obce. Střed obce má nyní kultivovaný charakter se vzrostlou zelení. Jeho vývoj je naplněn a ukončen.

Architektura objektů má typicky středočeský charakter, domy jsou zděné, se štíty bez výraznějších dekorativních prvků na fasádách. Domy z první poloviny minulého století se nevymykají hmotově z celkového charakteru obce, jsou vesměs střízlivé. Jediná novodobá bytovka je umístěna na okraji obce a hmotově ani výškově nemá rušivý vliv. V obci je také stále silně patrný negativní vliv kolektivizace zemědělství, zavedený v 50. letech, kdy řada hlavně hospodářských budov zchátrala nebo byla dokonce zlikvidována.

Vinice mají typickou ulicovou zástavbu, původně rozvinutou podél hlavní průjezdní komunikace vedoucí směrem severním od Vinařů, postupně doplněnou o výstavbu podél paralelní místní komunikace. Tato část obce je umístěna východně nad zahradami, přimykajícími se k údolní zástavbě. Rezerva pro další rozvoj této části obce je zde menší, a to vzhledem k příkrému terénu na východě od současně zastavěného území, údolní nivě vodoteče Doubrava a kuriózní situaci, kdy hranice katastru obce probíhá uprostřed souvislé zástavby a část Vinic je již součástí sousedních Vrdů.

3.e Podmínky pro novou výstavbu

Návrhy při zachování střízlivé architektury nemusí popírat současnou dobu vzniku.

3.f Obyvatelstvo, domovní a bytový fond

Demografický potenciál

Počet obyvatel:

Podle údajů Českého statistického úřadu žilo k 1.7.2001 v obci 215 trvale bydlících obyvatel. Na počtu obyvatel se ze 53% podílejí ženy (114 žen a 101 mužů). Od poválečných let počet obyvatel trvale klesal až do počátku 90. let. Data z posledních let vykazují spíše stagnaci, kolísání, některá meziroční srovnání vykazovala dokonce nárůst počtu obyvatel. Podle dosavadního vývoje počtu obyvatel a podle jejich věkové struktury lze dovodit, že budoucí počet obyvatel Vinařů bude pravděpodobně stagnovat či se snižovat. Případný nárůst bude záviset na podmínkách života v obci a bude zajišťován spíše přílivem obyvatel stěhováním.

Jaká bude míra stěhování se do obce, záleží na atraktivitě pro eventuální nově přistěhovalé občany, což je závislé na souboru různých faktorů – připravenost podmínek pro novou výstavbu rodinných domů, stavu rozvoje technické infrastruktury, dopravní dostupnosti pracovišť, škol, rozvoji pracovních příležitostí v místě. Vzhledem k malé velikosti obce se větší rozvoj neočekává. Obec bude však více zajímavá pro rekreaci, což jí také může přinést postupný rozvoj. Obec si za své trvalé bydliště může ale zvolit i určitá část lidí, jejichž prioritou je bydlení v krásném přírodním prostředí, a to i přes větší vzdálenost od sídel s větším pracovním uplatněním.

V následující tabulce je uveden počet obyvatel obce podle některých dostupných pramenů. Je z nich patrné, že v druhé polovině 19. století byl počet obyvatel zřejmě stabilizovaný. Na přelomu 19. a 20. století dosáhla obec svého demografického maxima. Výrazný úbytek obyvatel mezi lety 1930 a 1950 byl začátkem k dalšímu poklesu počtu obyvatel, který nepřetržitě trvá až dodnes.

Počet obyvatel v retrospektivě

<i>rok</i>	<i>obyvatel</i>	<i>rok</i>	<i>obyvatel</i>
1850	594	1930	818
1869	722	1950	556
1880	848	1961	522
1890	926	1970	465
1900	934	1991	276
1910	893	2001	215
1921	903	2004	230

Zdroj dat: Retrospektivní lexikon obcí (1850–1970), Sčítání lidu, domů a bytů (1991, 2001), ČSÚ (2004)

Věková skladba obyvatelstva

Věková skladba je důležitým sledovaným demografickým ukazatelem. Ze srovnání výsledků sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 a v roce 1991 je zřejmé, že podíl obyvatel do 15 let věku významně poklesl z 16,3% na 11,2 %. V absolutním počtu ze 45 osob na 24 osob, tedy o 21 lidí. Současně poklesl i podíl postproduktivní složky obyvatelstva starší 60 (v absolutních počtech z 96 na 77 osob). Došlo také k oslabení skupiny osob nacházejících se v produktivním věku (15–60 let). Zatímco v roce 1991 jich bylo 135, v době posledního cenzu jich bylo již jen 114.

Průměrný věk je 46,2 let (muži 46,6 let, ženy 45,9 let).

Věková skladba obyvatelstva (SLBD 1991)

Vinaře	0-14 let		15-59 let		60 a více let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
	21	24	69	66	41	55
celkem	45		135		96	
%	16,3		48,9		34,8	

Věková skladba obyvatelstva (SLBD 2001)

Vinaře	0-14 let		15-59 let		60 a více let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
	8	16	59	55	34	43
celkem	24		114		77	
%	11,2 %		53,1 %		35,7	

Že došlo k silnému zhoršení věkové skladby (ubýlo více obyvatelstva v předproduktivním věku než v postproduktivním věku), dosvědčuje také index stáří.

Jakousi průměrnou hodnotou tzv. *indexu stáří*, který vyjadřuje počet osob v poproduktivním věku připadajících na 100 osob ve věku předproduktivním, by bylo číslo 100 (rovný podíl poproduktivní, resp. častěji užívané postaktivní, a dětské, resp. předproduktivní složky populace). Čím je index vyšší (tedy čím méně osob věku 0–14 připadá na 100 osob ve věku nad 60 let), tím je horší demografický potenciál obce. V roce 1991 převažovala postreprodukční složka populace nad dětskou, index stáří měl hodnotu 213. Z tohoto pohledu šlo o silně regresivní typ populace. Za deset let se věkové parametry populace ještě zhoršily: index stáří nabył hodnoty 320. Dětská složka naprosto nestačí stačí nahrazovat obyvatelstvo v poproduktivním věku.

Domácnosti

Sčítání v roce 2001 uvádí, že ve Vinařích žije 97 censových domácností (v roce 1991 to bylo 115 domácností), z nichž je 31 domácností jednočlenných, jejich počet se za poslední dekádu snížil, v roce 1991 bylo cenzem evidováno 39 domácností jednotlivců). Domácností o čtyřech a více členech je 16, to znamená za desetiletí pokles z 28 domácností.

Zmíněných 97 censových domácností žije ve 84 bytech – 74 censových domácností žije samostatně v bytě, v ostatních případech je zaznamenáno soužití více censových domácností v jedné domácnosti bytové.

Bližší údaje o domácnostech podle typů, velikostí a počtu členů udává tabulka v příloze.

Domovní a bytový fond

Ve statistice jsou použity pojmy „byty neobydlené“ nebo „domy neobydlené“. Tyto pojmy ze statistiky je třeba chápat v souladu s dalšími údaji v tabulkách, kdy většina těchto tzv. neobydlených bytů, resp. domů slouží k rekreaci a nejedná se tedy o domy zdevastované nebo opuštěné.

Domovní fond

K datu sčítání v roce 2001 bylo zaznamenáno celkem 159 domů, z toho 76 trvale obydlených. O kvalitě domovního fondu, hovoří jednak podíl neobydlených domů (83 domů), jednak důvody, proč nejsou tyto domy obývány: 58 domů slouží rekreaci (chalupy), 4 domy k bydlení přechodnému, 6 se přestavuje a 3 jsou k obývání nezpůsobilé (12 domů statistika nekomentuje). Průměrné stáří trvale obydlených domů je přes 71,6 let. Z předválečného období pochází více než polovina domů.

Bytový fond

K datu sčítání v roce 2001 bytový fond ve Vinařích zahrnuje celkem 86 bytů. Trvale obydlených je 84 bytů, tj. 97,7 % (v roce 1991 bylo ze 129 bytů obydleno 106).

Stáří a kvalita bytového fondu

Následující tabulka dává přehled o počtech trvale obydlených bytů postavených v definovaných časových obdobích, tak jak bylo zjištěno cenzem v roce 2001.

	<i>Vinaře</i>	<i>v %</i>
do roku 1919 a nezjištěno	38	45,2
1920-1945	12	14,3
1945-1970	13	15,5
1971-1980	8	9,5
1981-1990	8	9,5
1991-2001	5	6,0
celkem	84	100,0

Z tabulky, která se týká jen trvale obydlených bytů, je vidět, že téměř polovina bytů pochází z dob Rakouska-Uherska.

Kvalita bytů je ve zkratce vyjádřena jejich zařazením do kvalitativní kategorie. Kvalitativní kategorie jsou syntetickým ukazatelem, který do značné míry souvisí s vybaveností obce technickou infrastrukturou – s jejím vylepšováním se bude zvyšovat i podíl kvalitněji vybavených bytů – a který zejména hodnotí vybavení bytu WC a koupelnou.

	<i>I. kat.</i>	<i>II. kat.</i>	<i>III. kat.</i>	<i>IV. kat.</i>
1991 abs.	15	41	22	28
1991 %	14,2	38,7	20,7	26,4
2001 abs.	41	21	10	12
2001 %	48,8	25,0	11,9	14,3

Za desetiletí mezi cenzy se výrazně zvýšil podíl bytů první kategorie. Navýšení podílu šlo především na konto bytů I. kategorie, ale současně se snížil i podíl bytů v horších kategoriích: v roce 1991 představovaly byty III. a IV kategorie 47 %, v r. 2001 ovšem už jen 26 %.

Z hlediska komfortu bydlení je ještě důležitý údaj o způsobu vytápění. V cenzu je zachyceno, že 41 bytů má ústřední topení, 12 bytů topení etážové a 28 bytů je vytápěno kamny. Jako topné médium je ve většině případů uváděno uhlí.

Standard bydlení

O kvalitě bydlení vypovídá mnoho faktorů (ne všechny lze odvodit z publi-kovaných statistických dat). Jednou stránkou je kvalita bytů z hlediska vybavenosti, druhou prostorové poměry a plošný komfort pro obyvatele bytů (tedy souvislost s počtem osob byt užívajících).

Podle počtu obytných místností je rozložení bytů následující:

počet obytných místností	počet trvale obydlených bytů	%
1	3	3,6
2	32	38,1
3	34	40,4
4	11	13,1
5+	4	4,8

Průměrný byt má ve Vinařích 56,1 m² obytné plochy na byt a 88,5 m² celkové plochy. Na jeden byt připadá 2,56 obyvatel. Každý byt má ale průměrně 2,83 obytných místností (místnost s plochou větší než 8 m²). Znamená to, že na každého bydlícího připadá 21,7 m² obytné plochy.

Za období od posledního cenzu se plošné standardy bydlení dále zlepšily. Přesnější a současnější situaci bude zjišťovat až sčítání v roce 2011.

3.g Občanská vybavenost a komerční aktivity

Veřejné služby

Obecní úřad:

Obecní úřad je umístěn v samostatném objektu uprostřed obce. V něm je zároveň i veřejná knihovna.

Policie:

Policie České republiky má nejbližší služebnu ve Vrdech.

Výroba:

V obci se nenachází žádná větší výrobní provozovna, kromě menších provozních jednotek řemeslnického charakteru.

Zdravotnictví:

V obci není sídlo stálé lékařské ani lékárenské služby. Za praktickými, dětskými a zubními lékaři se dojíždí do Čáslavi a Kutné Hory, kde sídlí i další specialisté. Tam jsou také nejbližší nemocnice. V některé dny v týdnu ordinují praktičtí lékaři také ve Vrdech.

Školství:

V obci není mateřská ani žádná jiná škola. Obec má budovu školy, která není vzhledem k malému počtu dětí využívána. Většina dětí navštěvuje ZŠ v obci Vrdy.

Za středoškolským vzděláním se dojíždí do Čáslavi a Kolína.

Pošta:

Poštovní úřad v místě není. Pro obec je příslušná pošta v Čáslavi, PSČ 286 01.

Hasiči:

Nejbližší profesionální hasičský sbor je v Čáslavi. Obec Vinaře má dohodu o vzájemné výpomoci s Dobrovolným hasičským sborem ve Žlebech. V obci není hasičská zbrojnice.

Kostely, církve

V obci je téměř 50 % obyvatelstva bez vyznání. Z věřících se většina hlásí k římskokatolické církvi (66 obyvatel), zbytek k Českobratrské církvi evange-lické. V obci kostel není, nejbližší je kostel ve Žlebech.

Hřbitov:

Vinaře mají samostatný hřbitov, na němž se stále pohřbívá. Je umístěn na severním okraji části obce Vinaře, ve směru na část obce Vinice.

Kultura, rekreace, sport

Vinaře prošly jako většina českých malých obcí typickým vývojem v minulosti. Ačkoliv jsou malá obec, před desetiletími zde existoval určitý společenský život, reprezentovaný existencí

společenských a zájmových spolků a sdružení. Za bohatším a různorodým sportovním vyžitím je třeba vyjíždět do větších okolních měst.

V obci je veřejná knihovna, umístěná v budově obecního úřadu. V obci je malé sportovní hřiště bez vybavenosti. Tréninky hokejového oddílu Slavia Vinaře probíhají na stadionu v Kutné Hoře. Vinaře nabízí také určité rekreační možnosti pro městské rodiny, chalupaření. Obec má v tomto směru velké možnosti, které dosud nejsou plně využity.

Komerční aktivity

Obchod, stravování

V obci nexistuje žádný obchod. Za menšími nákupy je třeba dojíždět do obce Vrdy, za většími do Čáslavi.

V obci je jedno pohostinství, Hospůdka na Vinici.

Výroba a služby

Ve Vinařích není žádný významnější výrobní objekt nebo areál, nejsou zde ani sklady průmyslové výroby. Podniká zde několik drobných soukromníků, a to většinou na pozemcích svých rodinných domů nebo přímo v nich

Zemědělská výroba

Zemědělská půda na katastru obce má rozlohu 462,1 hektarů, což je téměř 90 % celkové rozlohy. Z toho orná půda činí 413,7 hektarů (80,7 % rozlohy katastru obce) a trvalé travní porosty 14,8 hektarů, tj. 2,9 % rozlohy obce. Specifickým druhem využití zemědělské půdy jsou na katastru obce vinice. V roce 2003 zaujímaly rozlohu 11,4 ha, což je 2,2 % rozlohy obce. V obci nemá sídlo žádná jiná zemědělská firma. Malou část půdy obhospodařují menší soukromí rolníci.

Lesní hospodářství

Lesní půda na katastru obce Vinaře má rozlohu 21,7 hektarů, což je 4,2 %. V současné je většina lesů obecních. jedná se převážně o lesy zvláštního určení, vzhledem k situování vodních zdrojů v jejich blízkosti.

3.h Technická vybavenost /je podrobně popsána v části návrh/

/Zásobování vodou, odvedení a čištění odpadních vod, zásobování elektrickou energií, veřejné osvětlení, plyn, vytápění, spoje/

3.i Dopravní infrastruktura /je podrobně popsána v části návrh/

/Pozemní komunikace, silniční doprava, doprava v klidu, pěší a cyklistická doprava, veřejná autobusová doprava, železniční doprava/.

3.j Životní prostředí

V obci se nevyskytuje žádný významný faktor trvalého narušování životního prostředí. Dosavadním nedostatkem dosud převažující využívání lokálního vytápění na tuhá paliva. V obci není evidován žádný zdroj znečištění – REZZO. Podle dostupných podkladů Českého hydrometeorologického ústavu (Znečištění ovzduší na území ČR v r. 1998) nejsou v okrese překračovány povolené roční koncentrace v žádné ze sledovaných škodlivin. Kvalita životního prostředí řešeného území je klasifikována ve II. a III. třídě. II. třída představuje „vyhovující prostředí“, hygienicky jednoznačně vhodné, se zvýšenou nebo průměrnou krajinařskou a urbanistickou hodnotou, neznehodnocené negativními civilizačními zásahy. III. třída souborné kvality životního prostředí je na zbývajících částech řešeného území, to je v zastavěných územních sídlech a v prostorech zemědělsky využívaných.

3.k Krajina a ochrana přírody

Krajina je členitá, zejména ve východní části katastrálního území, je protkána cestami, rozdělena na malá políčka, louky, zahrady.

Na území obce je hustě zastoupena také krajinná zeleň – remízy, meze, doprovodná zeleň okolo komunikací a vodních toků a další plochy zeleně nelesní. Tato zeleň musí být do budoucna zachována, neboť její význam je nejen krajinnotvorný a estetický, ale také důležitý

proti krajinu devastujícím přírodním vlivům (vodní eroze – splachy, větrné eroze). Současný charakter krajiny zůstává v návrhu územního plánu zachován.

Chráněná území

Na katastrech obce se žádná chráněná přírodní území nenachází. V k.ú.Vinaře jsou dva vyhlášené památné stromy, a to Dub u Vinice na p.p.č. 774/24 a Dub u Šmolcova na pozemku p.p.č. 774/1, oba dle PK.

3.1 Přírodní podmínky

Klimatologie

Řešené území spadá do klimatické oblasti mírně teplé, podoblasti mírně suché, klimatický okresek 82 - mírně teplý, mírně suchý, převážně s mírnou zimou. Pro charakteristiku klimatických podmínek je použito údajů Podnebí ČSR a Atlasu podnebí ČSR z dlouhodobých průměrů v letech 1901-1950 pro klimatologickou a srážkoměrnou stanici Čáslav a Filipov.

Tabulka průměrných měsíčních srážek H (mm) a teplot t (°C)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok	veg
H(mm)	32	28	32	48	63	69	80	73	49	45	35	36	590	382
t (°C)	-1,6	-0,6	3,3	8,0	13,2	16,0	17,8	17,0	13,5	8,5	3,6	-0,2	8,2	14,4

Další klimatické charakteristiky (Čáslav, větry Filipov):

počet dnů se srážkami nad 0.1 mm	157
počet dnů se srážkami nad 10 mm	14
průměrná maximální sněhová pokrývka	16 cm (max.únor - 13cm)
prům. počet dnů se sněhovou pokrývkou	41.6
období s průměrnou denní teplotou > 0°C	18.II.-14.XII. (300 dní)
období s průměrnou denní teplotou > 10°C	26.IV.-7.X. (165 dní)
převládající směry větru	J (18.5%), JZ (15%), JV (14.6%), SZ (14.6%)
převládající letní větry	SZ (19.8%), J (15.7%), JZ (13.9%), Z (13.4%)

Hydrologie

Zájmové území patří k pomoří Severního moře, k povodí Labe. Dílčím povodím je povodí II. řádu pravostranného přítoku Labe - Doubravy. Hydrologickou osou území je tok Doubravy, který v zájmovém území přijímá pouze drobné občasné přítoky odvodňovacích kanálů. Z toku se u Vinař odděluje v přirozeně meandrujícím korytě náhon Vrského mlýna - Mlýnský potok. Průtok v Doubravě se v zájmovém území pohybuje kolem 2.6m³/s. Vodní plochy v zájmovém území jsou zastoupeny pouze ojedinělými drobnými nádržemi v intravilánu obce a drobnou účelovou nádrž u toku Doubravy. Hladina spodní vody dosahuje blíže k povrchu v nivních polohách, kde dochází ke slabšímu glejovému procesu. V současnosti je ovšem hladina uměle snížena zahloubením upravených drobných toků a drenážními systémy, většina ploch je zemědělsky využívána a jen ojediněle se vyskytují zamokřené lokality s přirozenější vegetací. Ve vyvýšených partiích svahů je hladina spodní vody hlouběji zaklesnuta a zpravidla neovlivňuje povrchové horizonty.

Geologie, geomorfologie, hydrogeologie

Staré geologické podloží zájmového území tvoří masiv hornin kutnohorského krystalinika vytvořený v období starohor. Jedná se převážně o dvojslídne svory, ojediněle jsou menšími okrsky zastoupeny amfibolity. Staré podloží vystupuje k současnému povrchu pouze v nižším svahu podél levého břehu Doubravy na západním okraji území, jinde je překryto mladšími útvary. Kotlinu podél Doubravy vyplňují křídové sedimenty středního a spodního turonu, představované slínovci a vápnitými jílovcí. Ty vystupují k povrchu ve svazích hřbetu výrazně vyvýšeném nad povrch kotliny. Kvartérní pleistocenní horniny jsou zastoupeny rozsáhlými plochami eolických sedimentů - spraší a fluvialními sedimenty štěrkopískových

teras, zde převážně překrytých. Nejmladší holocénní sedimenty představují nivní uloženiny, tvořící současný povrch široké nivy Doubravy.

Pedologie

Vývoj půd v zájmovém území probíhal v závislosti na vlastnostech půdotvorného substrátu, hydrologických poměrech, reliéfu terénu a klimatických podmínkách. Ze vztahu srážek a teplot v zájmovém území vyplývá určitá, byť nevýrazná převaha vsaku nad výparem a tudíž nevýrazný periodicky promyvný vodní režim půd, který se projevuje výskytem hnědozemí a fluvizemí. Určující zde jsou ovšem geologické substráty spraší a opuk, podmiňující vznik černozemí, resp. rendzin. V zájmovém území se tedy vyskytují typy zemědělských půd následujících charakteristik: *Černozemě* jsou půdy rovin a mírných táhlých svahů, vytvořené na substrátu spraší, místy i slínovců, drobtovité struktury. Vznikly černozemním procesem, při němž dochází k velké produkci organických látek a jejich intenzivní humifikaci, vlivem vhodných podmínek pro biologickou oživení půd. V periodách sucha dochází k depresi biologické činnosti a vzniku tmavě zbarvených huminových kyselin. V profilu dochází setrvale k vyluhování karbonátů a dalších 1 a 2mocných kationtů.

Hnědozemě jsou půdy vytvořené procesem illimerizace při současné intenzivní akumulaci organických látek a kultivaci. Při illimerizaci dochází k posunu koloidů a jílových částic do spodiny a k nevýraznému rozčlenění profilu na ochuzený a obohacený, těžší a hutnější horizont. Jde o půdy s nevýrazně drobtovitou ornici a ulehlejší spodinou polyedrické struktury. Substrátem jsou spraše, sprašové hlíny, v malé míře svahoviny. Při nižším stupni illimerizace se jedná o subtypy hnědozemí černozemních. *Nivní půdy* (fluvizemě) se vytvořily na nivních uloženinách v širokém pásu v nivě Doubravy. Při jejich vývoji se uplatnil drnový proces, přerušovaný v minulosti záplavami a akumulací plavenin, spojený se slabým glejovým procesem pod vlivem zvýšené hladiny spodní vody. Ornice je drobtovitá, spodina nevýrazně drobtovitá a ulehlejší. *Hnědé půdy* (kambizemě) se nacházejí na zvětralinách kyselých hornin krystalinika. Vznikly v procesu zvětrávání, při němž došlo k uvolňování hydrátů Fe_2O_3 , které způsobují hnědožluté až rezavě hnědé zbarvení profilů. Ze subtypů hnědých lze zaznamenat hnědé půdy typické a kyselé a přechodné subtypy illimerizované a oglejené. Ostrůvky jsou zastoupeny ve svahu podél řeky na západním okraji území.

Lužní půdy (černice) se objevují ve větších okrscích v okrajových částech niv na nivních uloženinách a spraších. Vznik je vázán na drnový lužní proces, t.j. hromadění humusu na zpravidla mírně karbonátových substrátech za současně probíhajícího slabšího glejového procesu. *Rendziny* jsou zastoupeny na vápničem substrátu křídových slínovců a vápničích jílovců. Hlavním půdotvorným procesem při jejich vzniku je intenzivní humifikace doprovázená slabým procesem zvětrávání. Půdy jsou v celém profilu vápničné, s proměnlivým obsahem humusu s pevněji poutanými organickými látkami. Profil se skládá z hnědošedé až hnědočerné, písčitohlinité, drobtovité, mírně skeletovité mělké ornice, přecházející přímo nebo slabým, ulehlym, nestrukturním přechodným horizontem do substrátu. Podle regionálního fyto geografického členění náleží zájmové území do oblasti Termofytika - okrsek 11 b - Poděbradské Polabí. Flóra zájmového území by se vyvíjela v podmínkách suššího a teplého klimatu převážně na živných substrátech pásma nížiny. V podmínkách historicky dlouhodobě osídlené a exploatované krajiny se zachovalo pouze menší množství přirozenějších biotopů na prudce svažitéch plochách opukového stupně s omezenou hospodářskou využitelností, převážně náhradních křovinných a lučních společenstev a dále druhotné lužní doprovody vodotečí v nivě Doubravy. Rozhodujícím faktorem ve vývoji flóry byl tedy vliv člověka, který od pravěku krajinu zemědělsky využíval. Lesní porosty zachované ve svažité části katastru mají převážně charakter kulticenóz borovice černé, akátu, méně i modřínu a smrku, dále jsou zastoupeny i relativně přirozenějších byť nepůvodní porosty borovice lesní i drobné partie s jasanem nebo bukem. V lužních lemech převládá topol černý, jasan, vrba bílá i olše. Jako přírodní klimaxová společenstva jsou v zájmovém území mapovány (Z.Neuhauslová, J.Moravec, 1997) ve vyvýšených partiích území černýšové dubohabřiny (*Melampyro nemorosi* - *Carpinetum*) a v partiích nivy stěm-chové jaseniny (*pruno* - *Fraxinetum*). Ve slunných svazích opukového hřbetu naznačuje xerothermní vegetace spol. svazu *Cirsio* - *Brachypodion* stanovištní příslušnost k jednotce teplomilných doubrav nejspíše hrachorové doubravy (*Lathyro versicoloris* - *Quercetum*).

Aktuální vegetace zájmového území je charakteristická antropogenně ovlivněnými a plevelovými společenstvy polí, rumišť a ruderalních ploch, zejm. svazu Onopordion acanthii, Arction lappae, Caucalion lappulae, resp. Galio - Alliarion. Z lesních společenstev jsou zastoupeny převážně kulicenozy, ojediněle i druhotné fragmenty porostu s prvky dubohabřiny a teplomilné doubravy. V téměř bezlesé nivě se zachovaly zbytky druhotných lužních porostů z okruhu podsvazu Alnenion glutinoso - incanae ve formě břehových porostů kolem Doubravy a přilehlého náhonu. Bylinné lužní lemy mají charakter nitrofilních spol. svazu Convolvulion sepium. V korytech upravených vodotečí se vedle převládající nitrofilní až ruderalní bylinné vegetace objevují místy i přirozené druhy zbytků společenstev drobných toků svazu Sparganio - Glycerion i rákosin svazu Phragmition. Přirozenou náhradní nelesní vegetaci představují plochy luk a porostů křovin ve svazích opukového hřbetu. Zastoupena jsou xerothermní společenstva trávníků svazu Cirsio - Brachypodion a porosty křovin svazu Prunioion spinosae, které v ruderalizované podobě tvoří ojedinělé skupiny a linie místy i jinde v území mezi rozsáhlými pozemky polí. Z významných druhů teplomilných trávníků lze zmínit černohlávek velekvětý, jehlici trnitou, vičenec ligrus.

Zoologie

Velkou část plochy zájmového území tvoří orná půda - na značné části plochy tedy nejsou podmínky pro existenci přirozených živočišných společenstev. Významným refugiem jsou křovinaté a travnaté svahy opukového hřbetu, kde lze předpokládat i bohaté zoocenózy. Podmínky pro existenci zoologicky bohatších ekosystémů vytváří i vegetace podél Doubravy a Mlýnského potoka. Z orniofauny kulturních stepí lze jmenovat druhy např. bažant obecný, koroptev polní, křepelka polní, skřivan polní, vrabec polní, strnad obecný, ťuhák obecný, chřástal polní. Z druhů ornitofauny lidských sídel a obydlí se objevuje rehek domácí, vlaštovka obecná, jiříčka obecná, rorýs obecný, hrdlička zahradní, poštolka obecná, zvonek zelený, chocholouš obecný. Vodní tok Doubravy poskytuje prostor obojživelníkům a rybám. Z obojživelníků se objevuje např. skokan hnědý, rosnička zelená, ropucha obecná, z plazů užovka obojková. Z ryb se vyskytují přirozeně, resp. po vysazení např. pstruh obecný, plotice obecná, jelec tloušť, střevle potoční, hrouzek obecný, karas obecný, mřenka mramorovaná, úhoř říční, okoun říční.

3.m Přehled ochranných pásem a jiných územních omezení podle zvláštních předpisů

Na území Vinaří jsou následující stávající ochranná pásma, chráněná území a jiná územní omezení.

V ochranných a bezpečnostních pásmech je umístění staveb, případně povolení některých činností a užívání omezeno zvláštními předpisy. Přesné podmínky využití ochranného a bezpečnostního pásma stanovuje příslušný orgán státní správy před územním, případně stavebním řízením.

A) Ochranná a bezpečnostní pásma stávajících energetických rozvodů a zařízení podle § 45, odst. (4) zákona č. 222/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů:

	<i>ochranné pásmo</i>
elektrické vedení VVN (110 kV)	15 m od krajního vodiče
elektrické vedení VN (35 kV)	10 m od krajního vodiče

Na nově zřizovaná energetická vedení a zařízení se vztahují ochranná a bezpečnostní pásma podle § 19, 26 a 27 zákona č. 222/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

B) Silniční ochranná pásma podle § 30 zákona č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích

	<i>ochranné pásmo</i>
Silnice III. třídy	15 m od osy vozovky

C) Ochranná pásma hygienické ochrany

ochranné pásmo

veřejný zdroj pitné vody	čtverec 10 × 10 m
D) Ochranná pásma dalších liniových vedení technické infrastruktury	
	<i>ochranné pásmo</i>
vodovodní do průměru 500 mm včetně	1,5 m
ropovod	300 m

E) Jiná územní omezení podle zvláštních předpisů a jiných

Jiná územní omezení vyplývají jednak ze zvláštních předpisů, podle nichž výslovně postupují orgány státní správy, jednak z pravomocí některých orgánů stanovovat a požadovat některá omezení. V území obce je to pouze povinnost souhlasu orgánu státní správy lesů při dotčení pozemků do vzdálenosti **50 metrů** od hranice lesa podle § 14, odst. (2) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). V případě staveb na pozemcích v ochranném pásmu lesních pozemků je nutno dodržet vzdálenost těchto staveb **od okraje lesa 35m**.

Všechna ochranná pásma, chráněná území a další omezení jsou graficky vyjádřena ve výkresové části, pokud to jejich měřítko umožňuje.

F. Omezení daná existencí zájmového území AČR

- 1a) OP letiště a radiolokačního prostředku - celé správní území obce
- 1b) OP letištního a radiolokačního prostředku - celé správní území obce
- 2a) Omezení dané plánovanou trasou produktovodu MO včetně jeho **OP v šíři 300m** na obě strany.

Pro územní a stavební činnost v řešeném území všeobecně platí předem s VUSS Pardubice projednat:

- stavby vyšší než 15 m nad terénem
- výstavba nebytových objektů s rozsáhlými kovovými konstrukcemi
- stavby vyzařující elektromagnetickou energii
- stavby dálkových kabelových vedení a dalších inženýrských sítí
- změny využití území
- nové trasy pozemních komunikací a jejich přeložek, rekonstrukce, výstavba a rušení objektů na nich včetně silničních mostů, čerpací stanice PHM
- nové dobývací prostory včetně rozšíření původních
- výstavba nových letišť, rekonstrukce ploch a letištních objektů, změna jejich kapacity
- zřizování vodních děl – přehrad, rybníky
- vodní toky – výstavba a rekonstrukce objektů na nich, regulace vodních toků a další stavby, jejichž realizací dojde ke změnám poměrů vodní hladiny
- říční přístavby – výstavba a rekonstrukce mol, manipulačních ploch nebo jejich rušení
- železniční tratě, rušení nebo výstavba nových, včetně opravy a rekonstrukce na nich
- železniční stanice, jejich výstavba, rekonstrukce, elektrifikace a další změny
- veškerá výstavba dotýkající se pozemků, s nimiž přísluší se hospodařit MO.

Vojenská správa si vyhrazuje právo změnit pokyny pro civilní výstavbu, pokud si to vyžadají zájmy AČR.

B4. INFORMACE O VÝSLEDČÍCH VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ SPOLU S INFORMACÍ, ZDA A JAK BYLO RESPEKTOVÁNO STANOVISKO K VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, POPŘÍPADĚ ZDŮVODNĚNÍ, PROČ TOTO STANOVISKO NEBO JEHO ČÁST NEBYLO RESPEKTOVÁNO

Ve schváleném zadání územního plánu nebylo zpracování vyhodnocení vlivu na udržitelný rozvoj území požadováno.

B5. VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLÁDANÝCH DŮSLEDKŮ NAVRHOVANÉHO ŘEŠENÍ NA ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ PRO PLNĚNÍ FUNKCE LESA

Zemědělský půdní fond

Navržené zastavitelné plochy navazují na zastavěné území obce, pro jejich dopravní obsluhu jsou využity stávající místní komunikace.

Vyhodnocení záborů zemědělského půdního fondu bylo provedeno dle § 3 vyhlášky č. 13/1994 Sb., a přílohy č. 3 uvedené vyhlášky.

Zábory v jednotlivých navržených plochách jsou podrobně uvedeny v následující tabulce.

Pozn.: Veškerý vypočtený zábor půdy je pouze orientačním ukazatelem, při vlastní výstavbě dojde k jeho upřesnění!

Celkový zábor zemědělského půdního fondu navržený územním plánem Vinařů je 5,4871 ha.

Meliorační zařízení jsou umístěna na východním okraji správního území Vinařů. Jsou graficky vyjádřena v hlavním výkrese a ve výkresu záborů ZPF. Žádné rozvojové plochy se na meliorovaných pozemcích nenacházejí.

Pozemky určené k plnění funkcí lesa

Lesní půdní fond je na katastrálním území Vinařů zastoupen pouze 4,2% území (21,7ha ha).

Veškeré lesy řešeného území patří do kategorie lesů hospodářských. K záboru pozemků určených k plnění funkce lesa v návrhu územního plánu obce nedochází. Není navrženo ani nové zalesnění.

TABULKA ZÁBORŮ ZEMĚDĚLSKÉHO PŮDNÍHO FONDU
ÚZEMNÍ PLÁN VINAŘE

lokality			pozemek				
funkční využití-ppč. /vše katastrální území Vinaře	označení	plocha lokality v ha	kultura	BPEJ/třída ochrany	zábor (v hektarech)		
					v SZÚ	mimo SZÚ	celkem
BV – plochy bydlení venkovského a smíšeného - 985/1(op), 985/2 (pl.ttp), 984 (ost.)	1	0,9862	op	3.41.89/V	-	0,7781	0,7781
			ttp	3.41.89/V	-	0,1609	0,1609
			ost.	-	-	-	-
BV – plochy bydlení venkovského a smíšeného - 953/1- (op), 953/6 (op)	2	0,2602	orná půda	3.19.51/IV	-	0,2602	0,2602
BV – plochy bydlení venkovského a smíšeného - 952/1- (op)	3	1,1500	orná půda	3.19.51/IV	-	1,1500	1,1500
BV – plochy bydlení venkovského a smíšeného - 938/6- (z), 938/7 (z), 938/8- (z), 938/9 (z),	4	0,6899	zahrada	3.19.51/IV	-	0,6899	0,6899
BV – plochy bydlení venkovského a smíšeného - 658/1, 658/2, 658/3, 658/4, 658/5, 658/6, 658/7, 658/8, -vše op./	6	1,6948	orná půda	3.08.50/IV	-	1,6948	1,6948
BV – plochy bydlení venkovského a smíř. - 611/1(op),611/3 (op) 613/1 (op)	7	0,4658	orná půda	3.19.51/IV	-	0,4658	0,4658
BV – plochy bydlení venkovského a smíšeného -	8	0,2874	trvalý travní porost	3.10.10/II	-	0,2874	0,2874
Zábor celkem (pouze zastavitelné plochy)						5,4871	5,4871
Z toho plochy pro bydlení celkem						5,4871	5,4871

Pozn.: Veškerý vypočtený zábor půdy je orientačním ukazatelem, při vlastní výstavbě dojde k jeho upřesnění!